



ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Кафедра бухгалтерського обліку, аудиту та статистики

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Навчально-методичні матеріали

Київ – 2011

УДК 65.012.12(075.8)
ББК 65.9я73

*Обговорено і схвалено на засіданні
кафедри бухгалтерського обліку, аудиту та статистики
(протокол № 41 від 20 червня 2011 р.)*

Укладач:

Барабаш Наталія Степанівна – доцент, кандидат економічних наук

Економічний аналіз: Навчально-методичні матеріали // Укл. Н.С. Барабаш. – К.: Національна академія управління, 2011. – 56 с.

Предметом навчальної дисципліни є методологія і організація комплексного економічного аналізу діяльності господарюючих суб'єктів, установ і організацій для створення необхідного і достатнього інформаційного забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень.

УДК 65.012.12(075.8)
ББК 65.9я73

© Оригінал-макет,
"Національної академії управління", 2011

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	5
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	5
ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	6
ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ	11
ПРАКТИКУМ	13
МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ»	18
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	20
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	28
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ	30
КОНТРОЛЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	44
ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	47
КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ	48
КОНТРОЛЬНІ ЗАДАЧІ	50
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	55

ВСТУП

Перехід на нові умови господарювання, становлення нової філософії економічного мислення, широке впровадження нових форм і методів управління та державного регулювання передбачають підвищення ролі і значення економічного аналізу, вдосконалення його методики і організації в усіх секторах національної економіки.

Економічний аналіз спрямований на оцінку рівнів розвитку національної економіки країни, її окремих галузей та суб'єктів підприємницької діяльності різних форм власності їх результативності у впровадженні в практику роботи об'єктів дослідження досягнень науково-технічного прогресу та інтенсифікації виробництва. Він передбачає наукове обґрунтування планових завдань, підвищення ефективності і якості праці, підготовку, вибір і обґрунтування оптимальних управлінських рішень, визначення резервів підвищення ефективності виробництва, тактики розвитку національної економіки і фінансово-господарської діяльності підприємств. На підставі економічного аналізу отримують нові знання про розвиток тенденції і закономірності у національної економіки і окремих об'єктів дослідження, причини і передумови зміни і розвитку економічних явищ і процесів.

Предметом навчальної дисципліни є методологія і організація комплексного економічного аналізу діяльності господарюючих суб'єктів, установ і організацій для створення необхідного і достатнього інформаційного забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень.

МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНЦІЇ), ЇЇ МІСЦЕ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Метою вивчення економічного аналізу є оволодіння студентами науковими основами аналітичних досліджень, можливостями використання у цьому процесі загальнонаукових, економіко-логічних та економіко-математичних методів дослідження у межах національного господарства, окремих підприємств. Дана дисципліна передбачає формування у студентів сучасного економічного мислення, набуття ними глибоких теоретичних і практичних знань і навичок з питань перетворення економічної інформації в аналітичну, вибору з багатьох економічних рішень найкращих та вміння оцінки наслідків прийнятих управлінських рішень.

Основним завданням вивчення дисципліни «Економічний аналіз» є посилення загальної економічної та аналітичної підготовки фахівців економічного профілю, оволодіння ними принципами, методом та прийомами економічного аналізу з метою дослідження національної економіки на макро і мікроекономічних рівнях для повної та об'єктивної оцінки і прогнозу їх розвитку та пошуку резервів покращення ефективності їх роботи.

Результатом вивчення даної дисципліни є набуті теоретичні знання та практичні навички щодо оцінки, діагностики та пошуку можливостей досягнення позитивних змін у розвитку суб'єктів господарювання.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ”
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Теми курсу	Загальний обсяг	У тому числі		
		З них		Самостійна робота студентів
		Лекції	Практ. заняття	
1	2	3	5	7
1. Наукові основи економічного аналізу	4	1		2
2. Зміст, предмет та завдання економічного аналізу	6	1		2
3. Метод і методика економічного аналізу	6	2		2
4. Економіко-логічні (традиційні) методи та прийоми економічного аналізу	20	4	4	8
5. Економіко-математичні методи та моделі в економічному аналізі	20	4	4	8
6. Інформаційне забезпечення і організація аналізу господарської діяльності	4	2		2
7. Види економічного аналізу та основи їх класифікації	4	2		2
8. Система комплексного економічного аналізу та пошук резервів підвищення інтенсифікації і ефективності виробництва	12	2		4
9. Методичні основи аналізу найважливіших показників виробничо-фінансової діяльності підприємства	20	2	4	5
Підсумок	81	20	12	35

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ”
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Теми курсу	Загальний обсяг	У тому числі		
		З них		Самостійна робота студентів
		Лекції	Практ. заняття	
1	2	3	4	5
1. Наукові основи економічного аналізу	4	2		2
2. Зміст, предмет та завдання економічного аналізу	6	2		2
3. Метод і методика економічного аналізу	6	2		2
4. Економіко-логічні (традиційні) методи та прийоми економічного аналізу	20	4	6	8
5. Економіко-математичні методи та моделі в економічному аналізі	20	4	4	8
6. Інформаційне забезпечення і організація аналізу господарської діяльності	4	2		2
7. Види економічного аналізу та основи їх класифікації	4	2		2
8. Система комплексного економічного аналізу та пошук резервів підвищення інтенсифікації і ефективності виробництва	12	2		4
9. Методичні основи аналізу найважливіших показників виробничо-фінансової діяльності підприємства	20	2	4	5
Підсумок	81	22	14	35

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Наукові основи економічного аналізу

Аналіз як найважливіша риса діалектики. Економічний аналіз і теорія пізнання. Економічний аналіз та основні принципи діалектики. Місце економічного аналізу в системі наук.

Основні принципи економічного аналізу. Системність, комплексність економічного аналізу та його зв'язок з економічною теорією. Макроекономічний аналіз: аналіз на національному і регіональному рівнях. Мікроекономічний аналіз на рівні галузі, об'єднання, підприємства.

Аналіз ринкової економіки: роль і місце економічного аналізу в управлінні підприємствами різноманітних форм власності та у підвищенні ефективності господарювання.

Проблеми та перспективи розвитку економічного аналізу.

Тема 2. Зміст, предмет та завдання економічного аналізу

Економічний аналіз у системі управління національною економікою. Економічний аналіз в системі управління підприємством як основною ланкою національної економіки.

Економічний аналіз господарської діяльності як особлива функція управління та елемент керуючої системи. Господарська діяльність як керована підсистема та об'єкт економічного аналізу.

Сутність економічного аналізу як засобу дослідження економічних явищ у процесі господарської діяльності підприємств. Зміст економічного аналізу та його предмет. Завдання аналізу ринкової економіки.

Тема 3. Метод і методика економічного аналізу

Метод економічного аналізу господарської діяльності: визначення та характерні особливості.

Система показників, її формування та використання в економічному аналізі. Класифікація аналітичних показників: кількісні та якісні, факторні та результатні, загальні та часткові, абсолютні та відносні, об'ємні та питомі.

Поняття фактора в аналізі як умови, що визначає соціально-економічні явища та процеси; характеристика причин змін результатів діяльності підприємств. Класифікація та ранжирування факторів, що визначають результати господарської діяльності.

Принципи аналітичного вивчення господарської діяльності:

- адаптивність - відповідність особливостям об'єкта, що вивчається;
- комплексність розгляду факторів.

Класифікація методів обробки економічної інформації та прийоми аналізу: економіко-логічні (традиційні) та економіко-математичні.

Використання методів та прийомів на етапах аналітичного дослідження.

Методика економічного аналізу як сукупність відповідних принципів, методів, засобів та прийомів; творча активність суб'єктів аналізу.

Тема 4. Економіко-логічні (традиційні) методи та прийоми економічного аналізу

Економіко-логічні методи та прийоми обробки даних, що використовуються у вивченні економічних процесів та явищ.

Класифікація економіко-логічних методів і прийомів та сфера їх застосування.

Порівняння, форми порівняння та їх використання в аналізі. Забезпечення порівнянності показників.

Прийоми групування для вивчення взаємозв'язку між факторними та результативними показниками, вивчення тенденцій розвитку та зміни економічних явищ, що досліджуються. Види групувань, що використовуються для вирішення аналітичних завдань.

Прийоми деталізації загальних показників за ознакою часу, місцем здійснення господарських операцій, процесів, центрами відповідальності та складовими елементами (частками) показників. Деталізація як основа розробки факторної моделі показника, що аналізується.

Метод балансового пов'язання у дослідженні матеріальних і трудових ресурсів, грошових витрат і доходів підприємства, його фінансового стану та в узагальненні результатів факторного аналізу.

Графічний метод у дослідженні аналітичних показників. Засоби графічного зображення економічних показників. Розподіл графіків за їх призначенням та способами побудови.

Методи аналізу кількісного впливу факторів на зміну результативного показника. Метод елімінування, індекси, ланцюгові підстановки, розрахунки за допомогою відхилень, коригуючого коефіцієнта та часткової участі. Диференціювання, метод зважених кінцевих різниць, логарифмічний метод, інтегральний метод оцінки факторних впливів.

Аналіз пропорційності соціально-економічного розвитку господарського об'єкта дослідження за допомогою прийому оцінки нерівномірності темпів зростання показників.

Прийом визначення "вузьких" місць та головних ланок розвитку господарського об'єкта.

Тема 5. Економіко-математичні методи та моделі в економічному аналізі

Економіко-математичні методи та моделі в аналізі господарської діяльності, їх класифікація і характеристика. Поняття "модель" і "моделювання". Моделі, за допомогою яких відображаються економічні процеси та їх результати.

Застосування економіко-математичних методів у вирішенні конкретних аналітичних завдань: графічні методи; методи кореляційного та регресійного аналізу; методи лінійного та динамічного програмування; методи теорії ігор та масового обслуговування. Матричні методи аналізу.

Сутність процесу моделювання господарських операцій, процесів та економічних явищ; основні методологічні принципи процесу моделювання.

Послідовність та етапи економіко-математичного моделювання господарських операцій та процесів.

Класифікація завдань факторного аналізу. Поняття прямого та оберненого факторного аналізу.

Особливості використання математичних моделей в аналітичній роботі підприємств.

Економіко-математичне моделювання як засіб вивчення господарської діяльності. Детерміноване моделювання та аналіз факторних систем господарської діяльності. Типи факторних систем.

Основні прийоми моделювання: методи подовження, розширення, формального розкладання та скорочення факторних систем.

Методи детермінованої комплексної оцінки господарської діяльності.

Стохастичне моделювання і аналіз факторних систем господарської діяльності.

Тема 6. Інформаційне забезпечення і організація аналізу господарської діяльності

Система економічної інформації як база даних для аналізу господарської діяльності підприємств різноманітних форм власності. Принципи організації інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності. Вимоги, яким має відповідати система економічної інформації. Класифікація та характеристика найважливіших видів економічної інформації, що використовується для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств: правова, нормативно-довідкова, планова, фактографічна інформація.

Бізнес-план та його економічний зміст. Бухгалтерська звітність: форми, структура та зміст. Облікові реєстри, їх структура та зміст. Статистична облікова інформація (звітна та оперативна). Позаоблікова інформація.

Методика накопичення та систематизації аналітичної інформації. Методи перевірки достовірності джерел інформації. Проектування організації економічного аналізу на підприємстві: мета і завдання, сутність та зміст, етапи та організація.

Формування системи актуальних економічних завдань для конкретного дослідження господарського об'єкта. Визначення функціональної побудови аналізу: мета, функції та завдання. Система показників та принципи побудови аналітичних таблиць.

Кібернетична та технологічна система аналізу, елементи системи та їх взаємозв'язок. Технологія аналітичного процесу. Розподіл обов'язків між виконавцями аналітичної роботи.

Процесуальна побудова аналітичної роботи. Елемент аналітичного процесу: етап, процедура, операція. Принципи побудови програм економічного аналізу господарської діяльності підприємства. Регламентація та форми реалізації аналітичного процесу.

Організаційно-інформаційна модель економічного аналізу: суб'єкти та об'єкти аналізу, система показників, джерела інформації, методи її обробки; методи узагальнення та систематизації результатів аналізу і прийняття рішень.

Основи організації комп'ютерної обробки економічної інформації для економічного аналізу.

Тема 7. Види економічного аналізу та основи їх класифікації

Класифікація видів економічного аналізу за функціями управління, характером об'єкта управління, видами бухгалтерського обліку, змістом аналізу, суб'єктом аналізу, методикою аналізу.

Функції управління - критерії класифікації видів економічного аналізу: оперативний, ретроспективний і перспективний; їх зміст, завдання, організація та основні джерела інформації, методи проведення і особливості, якими вони відрізняються.

Внутрішньогосподарський аналіз: його зміст та завдання, організація, основні джерела інформації, методи проведення та його місце в системі управління підприємством і його структурними підрозділами.

Техніко-економічний, соціально-економічний аналіз: їх зміст, завдання, основні джерела інформації, методи проведення, місце в системі комплексного економічного аналізу.

Управлінський та фінансовий аналіз: їх зміст, завдання, основні джерела інформації, методи проведення, місце в системі комплексного економічного аналізу.

Внутрішній і зовнішній аналіз: їх зміст, завдання, основні етапи проведення. Функціонально-вартісний аналіз у вирішенні організаційно-управлінських завдань.

Тема 8. Система комплексного економічного аналізу та пошук резервів підвищення інтенсифікації і ефективності виробництва

Системний підхід до аналізу господарської діяльності. Етапи проведення системного аналізу. Передумови створення комплексного економічного аналізу, його сутність та основні принципи.

Загальна схема змісту комплексного аналізу, взаємозв'язки основних груп економічних показників. Стисла характеристика окремих блоків комплексного економічного аналізу. Взаємозв'язок основних показників.

Узагальнення і систематизація результатів аналізу. Поняття про резерви та їх виявлення. Комплексний економічний аналіз як система пошуку резервів підвищення ефективності виробництва.

Класифікація резервів підвищення ефективності виробництва.

Методика комплексної оцінки інтенсифікації та ефективності господарювання.

Тема 9. Методичні основи аналізу найважливіших показників виробничо-фінансової діяльності підприємства

Аналіз виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг. Показники обсягу продукції, їх взаємозв'язок, послідовність та зміст аналізу.

Аналіз факторів виробництва: показники і зміст.

Структурно-логічна модель аналізу виробництва та реалізації продукції, робіт, послуг.

Структурно-логічні моделі аналізу факторів виробництва: трудових і матеріальних ресурсів, основних засобів.

Аналіз витрат на виробництво та собівартості продукції: показники і зміст.

Структурно-логічна модель загального аналізу собівартості.

Структурно-логічні моделі факторних систем аналізу прямих матеріальних та трудових витрат.

Аналіз фінансового стану: показники та зміст.

Структурно-логічна модель аналізу фінансового стану.

Методика оцінки економічного потенціалу підприємства.

Оборотні засоби та методика їх аналізу. Показники інтенсивності використання засобів в обороті, методика їх розрахунку та аналітична оцінка.

Аналіз джерел фінансування підприємства і розподілу його прибутку. Аналітична оцінка джерел фінансування підприємства.

Аналіз фінансової стабільності та платоспроможності підприємства. Ліквідність, платоспроможність, банкрутство.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Значення, предмет і завдання економічного аналізу в умовах формування ринкових відносин.
2. Методика аналізу науково-технічного рівня виробництва.
3. Принципи економічного аналізу.
4. Економічний аналіз як функція управління і елемент керуючої системи.
5. Методика аналізу рівня управління виробництвом.
6. Економіко-математичні методи економічного аналізу і область їх використання.
7. Характеристика правового, нормативно-довідкового і планового інформаційного забезпечення економічного аналізу.
8. Структурно-логічна модель прямих трудових витрат в собівартості продукції.
9. Стохастичне моделювання і аналіз факторних систем господарської діяльності.
10. Аналіз ефективності використання основних засобів.
11. Методи аналізу кількісного впливу факторів на результативний показник.
12. Типи факторних систем економічного аналізу та методи їх подовження, розширення і скорочення.
13. Система показників економічного аналізу.
14. Методи елімінування і їх використання в економічному аналізі.
15. Послідовність і етапи економіко-математичного моделювання господарських процесів.
16. Методика аналізу рівня організації виробництва і праці.
17. Предмет і метод економічного аналізу.
18. Методика аналізу ефективності використання матеріальних ресурсів.
19. Класифікація методів економічного аналізу.
20. Методика аналізу продуктивності праці.
21. Аналіз фонду заробітної плати.
22. Методика аналізу наявності і руху основних засобів підприємства.
23. Економіко-логічні методи економічного аналізу і область їх використання.
24. Методика аналізу якісного стану основних засобів підприємства.
25. Класифікація видів економічного аналізу.
26. Методика наявності, руху і ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.
27. Роль і місце економічного аналізу в управлінні підприємством в умовах формування ринкових відносин.
28. Структурно-логічна модель факторної системи аналізу прямих матеріальних витрат в собівартості продукції.
29. Метод диференційного обчислення, логарифмічний та інтегральний методи і область їх використання в економічному аналізі.
30. Аналіз собівартості продукції.
31. Фактор як умова здійснення господарської діяльності.
32. Методика аналізу якісного стану і ефективність використання основних засобів.
33. Характеристика оперативного економічного аналізу.
34. Організаційно-інформаційна модель економічного аналізу як спосіб його формалізації.

35. Характеристика ретроспективного економічного аналізу.
36. Методика аналізу обсягу, структури і якості продукції.
37. Характеристика перспективного економічного аналізу.
38. Методика комплексної оцінки інтенсифікації та ефективності господарювання.
39. Характеристика комплексного економічного аналізу.
40. Внутрішній і зовнішній економічний аналіз.
41. Класифікація і характеристика основних видів економічної інформації, що використовується в економічному аналізі.
42. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.
43. Послідовність і етапи економіко-математичного моделювання господарських процесів
44. Методика аналізу якісного стану основних засобів.
45. Організаційно-інформаційна модель як спосіб формалізації економічного аналізу.
46. Методика аналізу трудових ресурсів.
47. Порівняння і його використання в економічному аналізі.
48. Аналіз продуктивності праці.
49. Характеристика фінансового і управлінського аналізу господарської діяльності.
50. Методичні основи аналізу фінансових результатів підприємства.
51. Групування і його використання в економічному аналізі.
52. Загальний і факторний аналіз фонду заробітної плати.
53. Балансовий метод і його використання в економічному аналізі.
54. Резерви підвищення ефективності виробництва та їх класифікація.
55. Абсолютні, відносні та середні величини і їх використання в економічному аналізі.
56. Аналіз виробництва і реалізації продукції.
57. Класифікація економіко-математичних методів та їх характеристика.
58. Методика аналізу рентабельності підприємства.
59. Методи зважених кінцевих різниць і ланцюгових підставок та область їх використання в економічному аналізі.
60. Принципи організації аналітичної роботи на підприємстві.

ПРАКТИКУМ

Задача 1. За допомогою інтегрального методу визначити ступінь впливу на рівень витрат на 1 гривню реалізованої продукції зміни собівартості та обсягу реалізованої продукції. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. вимір.	За планом	Фактично
Собівартість реалізованої продукції	тис.грн.	6,5	7,2
Обсяг реалізованої продукції	тис.грн.	70,3	78,5
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	тис.грн.		

Задача 2. Використовуючи метод ланцюгових підстановок, оцінити вплив зміни трудових факторів на зміну обсягу виробленої продукції. Зробити висновки.

Показники	Попередній період	Звітний період
Середньооблікова чисельність, осіб	93	91
Кількість робочих днів	241	243
Тривалість робочого дня, годин	7,9	8,0
Середньогодина виробітка, грн.	23,1	23,9

Задача 3. За допомогою методу ланцюгових підставок визначити ступінь впливу на оборотність оборотних активів зміни обсягу реалізації промислової продукції та середньорічної вартості оборотних засобів. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. вимір.	За планом	Фактично
Обсяг реалізації продукції	тис.грн.	72,00	78,40
Середньорічна вартість оборотних активів	тис.грн.	17,00	18,10
Оборотність оборотних активів	разів		

Задача 4. Здійснити комплексну оцінку господарської діяльності підприємства за допомогою методу Дельфі. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

№ підприємства	Темпи росту, %		
	Продуктивності	Реалізованої продукції	Чистого прибутку
1	88,1	102,3	104,1
2	99,6	100,9	97,3
3	104,3	107,6	101,5
4	101,8	101,8	102,6
Довідково: бал, що присвоєно показнику за методом Дельфі	1	2	3

Задача 5. Визначити логарифмічним методом ступінь впливу на обсяг випуску продукції підприємства зміни факторів, пов'язаних з використанням трудових ресурсів. За результатами аналізу зробити висновки, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. фіз. вел.	За планом	Фактично
Обсяг випускної продукції	тис.грн.		21850
Середньооблікова чисельність працівників	осіб	128	134
Кількість робочих днів	днів	23	24
Тривалість робочого дня	год.	7,8	7,9
Середньогодина виробітка	тис.грн.	0,8	

Задача 6. Інтегральним методом і методом кінцевих різниць визначити ступінь впливу на обсяг виробництва продукції зміни кількості відпрацьованих верстатогодин та середньої виробітки за одну верстатогодину. За результатами аналізу зробити висновки, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. фіз. вел.	За планом	Фактично
Обсяг виробництва готової продукції	шт.	13650	14210
Кількість відпрацьованих верстатогодин	год.	10500	10560

Задача 7. На основі даних підприємства визначити вплив та обсяг виробництва продукції зміни чисельності працівників та продуктивності їх праці, використовуючи методи різниць та інтегральний. Порівняти отримані результати. Пояснити, чим відрізняються застосовані методи, в чому полягають переваги та недоліки кожного методу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показники	Базисний період	Звітний період
Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	32,8	37,8
Середньооблікова чисельність, працівників, осіб	48	40

Задача 8. На основі даних підприємства визначити вплив продуктивності праці одного працюючого факторів, що пов'язані зі змінами в структурі чисельності працівників підприємства, використавши метод ланцюгових підстановок. Обґрунтувати доцільність використання цього методу. Назвати методи аналізу, за допомогою яких також можна вирішити дану задачу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показники	Базисний період	Звітний період
Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	450,9	520,1
Середньооблікова чисельність, працівників усього, осіб	148	151
У тому числі: працівників виробничих підрозділів, осіб	110	115
З них: робітників, осіб	83	89

Задача 9. На основі даних підприємства визначити вплив на обсяг виробництва зміни залишків, надходжень та іншого вибуття сировини, використавши балансовий метод аналізу. Пояснити, в чому полягає сутність цього методу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показники	Базисний період	Звітний період
Запаси сировини на початок періоду	380	420
Надходження сировини	10800	12350
Інше вибуття сировини	60	40
Запаси сировини на кінець періоду	420	280

Задача 10. Обчислити обсяг виробництва продукції підприємства промисловості, проаналізувати виконання плану випуску продукції та визначити вплив на її обсяг факторів, середньооблікової чисельності робітників; середньої кількості днів, відпрацьованих одним робітником за рік; середньої кількості годин, відпрацьованих одним робітником за день; середньогодинної виробітки одного робітника. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	За планом	Фактично
Середньооблікова чисельність робітників, осіб	130	116
Середня кількість днів, відпрацьованих одним робітником за рік	260	251
Середня кількість годин, відпрацьованих одним робітником за день	7,8	7,6
Середньогодинна виробітка одного робітника	8,1	8,7

Задача 11. На основі даних підприємства визначити вплив на обсяг виробництва продукції зміни середньої вартості основних засобів та фондівддачі, використавши інтегральний метод аналізу. Назвати методи аналізу, за допомогою яких також можна вирішити цю задачу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Базисний період	Звітний період
Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	32,2	38,8
Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн.	15,2	16,1

Задача 12. Проаналізувати рівномірність виконання плану оптової реалізації підприємства промисловості. Назвати методи аналізу, що застосовані для вирішення задачі. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Період	Обсяг оптової реалізації	
	за планом	фактично
Січень	248,0	241,2
Лютий	246,0	243,1
Березень	247,0	152,2
Квітень	240,0	241,4
Травень	244,0	240,0
Червень	247,0	246,1
Липень	247,0	351,2
Серпень	248,0	250,8
Вересень	246,0	246,1
Жовтень	248,0	250,6
Листопад	249,0	248,9
Грудень	247,0	251,1

Задача 13. Проаналізувати динаміку фонду заробітної плати працівників підприємства під впливом зміни обсягу виробництва продукції, середньої заробітної плати та продуктивності праці. Охарактеризувати методи аналізу, що були застосовані для вирішення задачі. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	од. вимір.	За планом	Фактично
Обсяг виробництва продукції	тис.грн.	225,8	232,4
Продуктивність праці	грн./особу.	2310,2	10,7
Середньорічна заробітна плата одного працівника	грн.	13960	14975

Задача 14. Проаналізувати динаміку рентабельності підприємства та зробити відповідні висновки, виходячи з наведених даних:

тис.грн.

Показник	Базисний період	Звітний період
Чистий прибуток	23,7	37,0
Середні залишки необоротних активів	18,2	16,4
Середні залишки оборотних активів	180,3	191,2
Середні залишки власного капіталу	83,5	90,1
Середні залишки довгострокових зобов'язань	1,8	2,0
Середні залишки матеріальних оборотних активів	90,1	92,3

Задача 15. Використовуючи інтегральний метод , проаналізувати вплив основних факторів на зміну суми транспортних витрат підприємства у звітному періоді порівняно з попереднім.

Показник	Попередній період	Звітний період
1. Обсяг вантажообороту, тонн	325	358
2. Середня відстань перевезень, км.	11	17
3. Середній тариф, грн.	7,1	8,7

Задача 16. Проаналізувати динаміку якісного стану основних засобів підприємства та зробити відповідні висновки, виходячи з наведених даних:

тис. грн.

Показник	Базисний період	Звітний період
Первинна вартість основних засобів на кінець року	56	57
Сума нарахованого зносу на кінець року	12,8	16,9
Надходження основних засобів на рік	2,7	3,5
Вибуття основних засобів на рік	2,1	2,9
Середньорічна вартість основних засобів	56,3	56,9
У тому числі: активної частини	14,7	18,0
Середньоблікова чисельність працівників	120	114
У тому числі: працівників виробництва	90	93

Задача 17. Проаналізувати динаміку загальної рентабельності підприємства та факторів, що обумовлюють. Зробити висновки, виходячи з наведених даних:

(тис.грн.)

Показник	Базисний період	Звітний період
Чистий прибуток	23,2	25,4
Середньорічні залишки необоротних активів	56,3	56,8
Середньорічні залишки оборотних активів	328,5	340,2

Задача 18. Використовуючи метод різниць, проаналізувати вплив інтенсивного та екстенсивного навантаження устаткування на обсяг виробництва продукції.

Зробити висновки.

Показник	Попередній період	Звітний період
1. Виробництво продукції, шт.	10100	10320
2. Кількість відпрацьованих станкогодин	8020	8003

Задача 19. Використовуючи наведені дані і метод ланцюгових підстановок, оцінити вплив на показник технічної озброєності праці зміни середньооблікової чисельності робітників і середньооблікової вартості активної частини основних засобів у звітному періоді порівняно з попереднім.

Показник	Базисний період	Звітний період
1. Середньорічна вартість активної частини основних засобів, тис.грн.	27	28
2. Середньооблікова чисельність робітників, осіб	24	26

Задача 20. На основі даних підприємства визначити залежність отриманого прибутку від обсягу реалізації товарів і послуг, використавши метод кореляційно-регресійного аналізу за умови, що форма зв'язку є лінійною. Оцінити рівняння репресії. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Порядковий номер року									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Обсяг реалізації	38912	417944	40912	43140	43091	44020	44190	44278	4588	45376
Прибуток	1541	2013	1930	2174	2240	1580	1695	2018	2198	2265

Задача 21. Визначити вплив на зміну надходження сировини складових елементів сировинного балансу. Зробити висновки.

Показник	Попередній період	Звітний період
Запаси сировини на початок періоду	123	115
Інше вибуття сировини	8	3
Витрати сировини на виробництво продукції	680	698
Запаси сировини на кінець періоду	115	103

Задача 22. Використовуючи диференційний метод оцінити вплив інтенсивного та екстенсивного навантаження устаткування на обсяг виробництва продукції. Зробити висновки.

Показник	попередній період	звітний період
Обсяг виробленої продукції, шт.	20135	20346
Кількість відпрацьованих станкогодин	18112	18003

Задача 23. Використовуючи інтегральний метод, оцінити вплив на зміну обсягу виробленої продукції, змінити середньооблікової чисельності працюючих і продуктивності їх праці. Зробити висновки.

Показник	попередній період	звітний період
Обсяг виробленої продукції, тис.грн.	12,3	12,1
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	35	34

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ”

Тема 1. Наукові основи економічного аналізу

При вивченні даної теми студентам необхідно зрозуміти роль і місце економічного аналізу в системі наук, засвоїти основні принципи економічного аналізу, вияснити, яке місце займає економічний аналіз в управлінні підприємствами різних форм власності та які перспективи його розвитку.

Тема 2. Зміст, предмет та завдання економічного аналізу

Вивчення даної теми передбачає засвоєння студентами питання щодо економічного аналізу господарської діяльності як особливої функції управління та елемента керуючої системи, а також запам'ятати, що є предметом, яка мета, зміст і завдання економічного аналізу в умовах ринкової економіки.

Тема 3. Метод і методика економічного аналізу

Самостійне вивчення студентами даної теми потребує засвоєння поняття методу економічного аналізу, а також характерних його особливостей, вивчення системи показників, її формування і використання та класифікацію, осмислення поняття фактора в економічному аналізі та їх класифікації, вивчення класифікації методів економічного аналізу.

Ключові слова: метод економічного аналізу, фактор, економіко-логічні та економіко-математичні методи економічного аналізу, методика економічного аналізу.

Тема 4. Економіко-логічні (традиційні) методи та прийоми економічного аналізу

При вивченні цієї теми самостійно студенти повинні засвоїти і вміти використовувати при вирішенні конкретних аналітичних завдань такі методи як порівняння, групування, деталізації, балансового пов'язання, графічний, індексний, ланцюгових підстановок, коригуючого коефіцієнта, часткової участі, диференціювання, зважених кінцевих різниць, логарифмічний, інтегральний.

Тема 5. Економіко-математичні методи та моделі в економічному аналізі

Самостійне вивчення даної теми потребує особливої уваги студентів при засвоєнні таких понять як модель і моделювання, детерміноване і стохастичне моделювання, прямий і зворотній факторний аналіз. Слід зосередити увагу на вивченні класифікації завдань факторного аналізу, послідовності та етапів економіко-математичного моделювання господарських явищ і процесів, типів факторних систем та основних прийомів моделювання, засвоєнні методів кореляційного і регресійного аналізу.

Ключові слова: модель, моделювання, кореляційний аналіз, регресійний аналіз, методи лінійного і динамічного програмування, прямий і зворотній факторний аналіз, стохастичне моделювання, детерміноване моделювання, адитивні моделі, мультиплікативні моделі, кратні моделі.

Тема 6. Інформаційне забезпечення і організація аналізу господарської діяльності

Для засвоєння даної теми студентам необхідно вивчити принципи організації інформаційного забезпечення економічного аналізу, класифікацію видів економічної інформації, економічний зміст облікової та позаоблікової інформації, методи перевірки достовірності джерел інформації, засвоїти технологію аналітичного процесу, етапи аналітичного процесу, принципи побудови програм економічного аналізу господарської діяльності підприємства, зрозуміти суть і призначення організаційно-інформаційної моделі економічного аналізу, засвоїти основи організації комп'ютерної обробки економічної інформації для економічного аналізу.

Ключові слова: економічна інформація, бізнес-план, фінансова звітність, облікові реєстри, статистична облікова інформація, позаоблікова інформація, кібернетична і технологічна системи аналізу, аналітичний процес, організаційно-інформаційна модель економічного аналізу.

Тема 7. Види економічного аналізу та основи їх класифікації

При самостійному вивченні даної теми необхідно засвоїти класифікацію видів економічного аналізу за функціями управління, характером об'єкта управління, змістом аналізу, методикою аналізу, а також зрозуміти питання змісту, завдань, організації, джерел інформації оперативного, ретроспективного, прогнозного, внутрішньогосподарського, техніко-економічного, соціально-економічного, управлінського, фінансового, внутрішнього, зовнішнього, функціонально-вартісного аналізу.

Тема 8. Система комплексного економічного аналізу та пошук резервів підвищення інтенсифікації і ефективності виробництва

При вивченні даної теми слід засвоїти сутність та основні принципи економічного аналізу, загальну схему змісту комплексного аналізу, взаємозв'язки основних груп економічних показників, поняття резервів підвищення ефективності виробництва та їх класифікацію, методiku комплексної оцінки інтенсифікації та ефективності господарювання.

Ключові слова: комплексний економічний аналіз, резерви підвищення ефективності виробництва.

Тема 9. Методичні основи аналізу найважливіших показників виробничо-фінансової діяльності підприємства

Самостійне вивчення студентами даної теми передбачає засвоєння показників та змісту аналізу виробництва і реалізації продукції, робіт і послуг, аналізу факторів виробництва, аналізу витрат на виробництво та собівартості продукції, аналізу фінансового стану підприємства, зрозуміти суть побудови структурно-логічних моделей факторних систем аналізу прямих матеріальних і трудових витрат.

Ключові слова: обсяги виробництва і реалізації продукції, фактори виробництва, витрати на виробництво, собівартість продукції, економічний потенціал підприємства, оборотні активи, фінансова стабільність і платоспроможність підприємства.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Що є функцією фундаментальної науки?

1. Прискорення економічного розвитку суспільства
2. Накопичення знань на основі вивчення законів розвитку природи і суспільства
3. Ефективне використання накопичених знань
4. Перетворення природи і суспільства відповідно до потреб людини

2. Метод економічного аналізу – це:

1. Діалектичний підхід до вивчення господарських процесів у їх становленні та розвитку
2. Сукупність способів та прийомів виконання конкретної аналітичної роботи
3. Шляхи вивчення економіки підприємства
4. Аналітичні розрахунки економічних показників

3. Що є функцією прикладної науки?

1. Використання накопичених знань з метою перетворення навколишнього середовища у відповідності з потребами людини і суспільства
2. Накопичення знань про закони природи і суспільства
3. Вивчення законів суспільного виробництва
4. Збільшення наукового потенціалу суспільства

4. До якісних показників відносяться показники:

1. Кваліфікації працівників
2. Обсягу виробництва
3. Обсягу реалізації
4. Середньоблікової чисельності працівників

5. До внутрішніх факторів, що впливають на результати діяльності підприємства відносяться:

1. Ємність ринку товарів, що їх виробляє підприємство
2. Наявність платоспроможного попиту населення на продукцію підприємства
3. Ресурси підприємства
4. Вимоги споживачів до якості продукції підприємства

6. В чому полягає системність економічного аналізу?

1. В дослідженні об'єкта як єдиної системи взаємопов'язаних елементів або як елементу більш складної системи
2. У вивченні об'єкта на основі системи показників
3. Системність економічного аналізу є наслідком використання методів системного аналізу
4. У необхідності систематизації результатів аналізу

7. Предметом економічного аналізу є:

1. Динаміка економічних показників, що характеризують господарську діяльність
2. Темпи економічного зростання підприємства
3. Господарські процеси, економічні результати господарської діяльності та фактори, що їх обумовлюють
4. Ефективність використання ресурсів підприємства

8. Прямий зв'язок з керованим об'єктом – це:

1. Отримання інформації про керований об'єкт

2. Отримання інформації про результати діяльності підприємства
3. Доведення команд до керованого об'єкту
4. Отримання інформації про наявні ресурси підприємства

9. Зворотній зв'язок з керованим об'єктом – це:

1. Отримання інформації щодо стану керованого об'єкту
2. Доведення зовнішньої інформації до керованого об'єкту
3. Отримання зовнішньої інформації
4. Отримання інформації про наявні ресурси підприємства

10. До зовнішніх факторів, що впливають на результати діяльності підприємства відносяться:

1. Обсяг платоспроможного попиту населення
2. Ритмічність постачання сировини
3. Якість сировини та матеріалів
4. Ефективність використання основних засобів

11. Методика економічного аналізу – це:

1. Сукупність засобів та прийомів виконання конкретної аналітичної роботи
2. Діалектичний підхід до вивчення господарських процесів у їх становленні та розвитку
3. Шляхи вивчення економіки підприємства
4. Відповідні аналітичні розрахунки економічних показників

12. До кількісних відносяться показники:

1. Обсягу реалізації продукції
2. Сортності продукції
3. Структури реалізації
4. Кваліфікації працівників

13. До абсолютних показників відносяться:

1. Рівень валового прибутку
2. Рентабельність
3. Обсяг реалізації продукції
4. Індекс товарообороту

14. Господарська кон'юнктура – це:

1. Сукупність економічних умов і ознак, які характеризують стан економіки у конкретний момент часу
2. Сукупність умов, що характеризують виробництво на визначений момент часу
3. Стан торгівлі, умови реалізації товарів на визначений момент часу
4. Стан виробництва у конкретний момент часу

15. Які показники відносяться до відносних?

1. Чистий прибуток
2. Чисельність працівників
3. Валовий прибуток
4. Ступінь виконання плану реалізації продукції

16. До обсягових показників відносяться:

1. Чистий прибуток
2. Продуктивність праці
3. Фондоозброєність

4. Загальна рентабельність

17. До питомих показників відносяться:

1. Показники структури обсягу реалізації
2. Індекс товарообороту
3. Ступінь виконання плану випуску продукції
4. Темп зростання продуктивності праці

18. До економіко-логічних методів аналізу відносяться методи:

1. Математичного програмування
2. Кореляційно-регресійного аналізу
3. Порівняння
4. Дослідження операцій

19. Прикладом структурного групування – є:

1. Групування засобів підприємства у бухгалтерському балансі
2. Групування підприємств за технологією, що використовується для виробництва продукції
3. Групування підприємств за видами продукції, яку вони виробляють
4. Групування підприємств за чисельністю працівників

20. За допомогою відносних величин досліджується:

1. Кількісний вплив на результати фінансової діяльності
2. Обсяг невикористаних ресурсів
3. Товарний баланс
4. Динаміка об'єкта аналізу

21. За яких змін, що відбуваються у звітному періоді, застосування методу порівняння вимагає попереднього коригування базисних показників?

1. Зміна потужності підприємства в аналогічному періоді
2. Зміна показників продуктивності праці
3. Зміна показників, що характеризують результати діяльності
4. Зміна рентабельності підприємства

22. Виберіть приклад типологічного групування

1. Групування підприємств за видами продукції, яку вони виробляють
2. Групування засобів у бухгалтерському балансі
3. Групування підприємств за обсягом реалізації продукції з метою визначення впливу цього показника на рівень витрат
4. Групування працівників підприємства за рівнем кваліфікації

23. В економічному аналізі індекси використовуються для:

1. Оцінки зміни рівня явища відносно іншого рівня того ж явища, що прийнятий за базу порівняння
2. Оцінки обсягу виробництва
3. Розрахунку середніх показників
4. Розрахунку чистого прибутку

24. В економічному аналізі середні величини використовують для:

1. Дослідження динаміки господарських процесів
2. Оцінки зміни рівня явища відносного рівня того ж явища, що прийнятий за базу порівняння
3. Оцінки впливу факторів на результати діяльності підприємства

4. Узагальнення показників, що характеризують величину тієї чи іншої ознаки, яка змінюється залежно від окремих одиниць якісно однорідної сукупності

25. В економічному аналізі балансовий метод використовується для:

1. Узагальнення показників, що характеризують об'єкт аналізу
2. Дослідження динаміки об'єктів аналізу
3. Дослідження динаміки господарських процесів
4. Дослідження структури, пропорцій, співвідношень об'єктів аналізу та їх окремих елементів

26. Відносний показник, що характеризує динаміку об'єкта аналізу – це:

1. Темп приросту
2. Продуктивність праці
3. Питома вага
4. Рентабельність

27. Відносний показник, що характеризує структуру об'єкта аналізу це:

1. Питома вага
2. Темп приросту
3. Фондовіддача
4. Індекс росту

28. Пропорційність розвитку підприємства можна оцінити за допомогою:

1. Коефіцієнта рівномірності
2. Середнього значення показника, що досліджується
3. Середнього квадратичного відхилення показника, деталізованого за періодами
4. Середньорічного темпу зростання

29. Комплексну оцінку соціально-економічного зростання підприємства дозволяє дати:

1. Метод зважених кінцевих різниць
2. Індексний метод
3. Метод геометричної середньої
4. Метод корегуючого коефіцієнта

30. До економіко-математичних методів відносяться:

1. Індексний метод
2. Метод ланцюгових підстановок
3. Метод елімінування
4. Методи регресійного аналізу

31. До точних економіко-математичних методів відносяться:

1. Методи інтегрального числення
2. Методи дисперсійного аналізу
3. Методи кореляційного аналізу
4. Методи регресійного аналізу

32. До оптимізаційних методів відносяться

1. Методи математичного програмування
2. Балансові методи
3. Методи кореляційного аналізу
4. Методи диференційного числення

33. Модель в економічному аналізі – це:

1. Система показників, які характеризують об'єкт аналізу і фактори, що обумовлюють його зміни
2. Метод економічного аналізу
3. Умовний образ об'єкту аналізу, що відображає його основні характеристики
4. Система показників, які характеризують об'єкт аналізу

34. Що таке моделювання об'єкту економічного аналізу?

1. Прийом економічного аналізу
2. Завдання економічного аналізу
3. Метод управління об'єктом аналізу
4. Мета економічного аналізу

35. Критерієм оптимальності може бути:

1. Мінімальний обсяг затрат
2. Продуктивність праці
3. Валовий прибуток
4. Рентабельність

36. Умовою проведення детермінованого факторного аналізу є:

1. Наявність стохастичного в'язку між показниками
2. Наявність функціонального зв'язку, між показниками
3. Побудова рядів динаміки
4. Можливість побудови математичної моделі

37. Яка з описаних нижче моделей є адитивною?

1. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як алгебраїчна сума факторних показників
2. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як добуток факторних показників
3. Модель згідно з якою зв'язок економічних показників описується логарифмічною функцією
4. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як частка від ділення факторних показників

38. Яка з описаних нижче моделей є мультиплікативною?

1. Модель згідно з якою зв'язок економічних показників описується логарифмічною функцією
2. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як частка від ділення факторних показників
3. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як добуток факторних показників
4. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як алгебраїчна сума факторних показників

39. Яка з описаних нижче моделей є кратною?

1. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як частка від ділення факторних показників
2. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як алгебраїчна сума факторних показників

3. Модель згідно з якою зв'язок економічних показників описується логарифмічною функцією
4. Модель, згідно з якою результативний показник визначається як добуток факторних показників

40. Методи кореляційно-регресійного аналізу використовуються для:

1. Оптимізації результатів господарської діяльності
2. Оцінки стратегічних рішень
3. Оцінки щільності зв'язку між показником, які не знаходяться у функціональній залежності
4. Дослідження структурних показників, що характеризують об'єкт аналізу

41. Метод відстаней від еталону полягає в:

1. Оцінці відстані об'єктів від еталону за основними показниками
2. Обчисленні відносних відхилень показників звітного періоду від аналогічних показників базисного періоду
3. Обчисленні абсолютних та відносних показників звітного періоду від аналогічних показників базисного періоду
4. Обчисленні абсолютних відхилень показників звітного періоду від аналогічних показників базисного періоду

42. Методи стохастичного аналізу використовуються для:

1. Оцінки кореляційної залежності між економічними показниками
2. Обчислення абсолютної зміни показника в аналітичному періоді
3. Оцінки функціональних зв'язків між економічними показниками
4. Обчислення показників динаміки, що характеризують розвиток об'єкта дослідження в аналітичному періоді

43. У лінійному програмуванні використовується:

1. Метод відстаней
2. Індексний метод
3. Метод сценаріїв
4. Симплекс - метод

44. Яке завдання вирішується методом лінійного програмування:

1. Кількісної оцінки процесів масового обслуговування
2. Кількісної оцінки впливу факторів на результативний показник
3. Оцінки стратегічних рішень
4. Завантаження устаткування

45. В основу утворення інформаційної бази аналізу з використанням методів теорії масового обслуговування покладено дані:

1. Фінансової звітності
2. Бухгалтерського балансу
3. Експертних оцінок
4. Хронометражних обстежень

46. Суб'єктом економічного аналізу є:

1. Бухгалтерська служба
2. Обсяг реалізації продукції
3. Чистий прибуток
4. Обсяг виробництва продукції

47. Об'єктом економічного аналізу є:

1. Економічні показники
2. Господарське законодавство
3. Витрати виробництва підприємства
4. Економічна служба підприємства

48. Джерелом фактографічної інформації економічного аналізу є:

1. Бізнес-план підприємства
2. Економічні нормативи
3. Правове законодавство
4. Бухгалтерська звітність

49. Джерелом інформації нормативно-довідкового характеру є:

1. Прейскурант
2. Баланс підприємства
3. Фінансова звітність
4. Статистична звітність

50. Джерелом позаоблікової інформації є:

1. Головна книга
2. Бухгалтерська звітність
3. Акт ревізії
4. Статистична звітність

51. Джерелом облікової інформації є:

1. Статистична звітність
2. Нормативно-довідкові документи
3. Бізнес-план
4. Законодавчі акти

52. Перевіркою достовірності змісту інформації є перевірка:

1. Оцінки статей балансу
2. Наявності необхідних реквізитів(дати, підпису тощо)
3. Додержання правил заповнення форм звітності
4. Точності арифметичних розрахунків

53. Яка функція управління пов'язана з використанням перспективного аналізу?

1. Організація
2. Мотивація
3. Контроль
4. Планування

54. Яке з наведених завдань належить до завдань фінансового аналізу?

1. Аналіз витрат робочого часу
2. Аналіз витрат виробництва підприємства за центрами їх утворення
3. Оцінка платоспроможності підприємства
4. Оцінка рівномірності випуску продукції

55. Техніко-економічний аналіз належить до:

1. Внутрішнього аналізу
2. Фінансового аналізу
3. Зовнішнього аналізу
4. Галузевого аналізу

- 56. Зовнішнім фактором, що впливає на обсяг виробництва продукції є:**
1. Кваліфікація працівників
 2. Технічний рівень виробництва
 3. Господарська кон'юнктура
 4. Наявність сировинних ресурсів
- 57. Яке з наведених завдань відноситься до функціонально-вартісного аналізу?**
1. Аналіз витрат ресурсів за технологічними процесами
 2. Аналіз обсягу виробництва продукції
 3. Аналіз платоспроможності підприємства
 4. Аналіз фінансової стабільності підприємства
- 58. Екстенсивним фактором є:**
1. Продуктивність праці
 2. Матеріаловіддача
 3. Фондовіддача
 4. Обсяг сировинних ресурсів
- 59. Вкажіть внутрішній фактор, що впливає на рентабельність продукції**
1. Собівартість продукції
 2. Господарська кон'юнктура
 3. Рівень цін на аналогічну продукцію
 4. Товарна кон'юнктура
- 60. Інтенсивним фактором є:**
1. Середня вартість основних засобів
 2. Середньооблікова чисельність працівників
 3. Обсяг сировинних ресурсів
 4. Фондовіддача
- 61. Який вид економічного аналізу вирішує завдання завантаження устаткування?**
1. Зовнішній аналіз
 2. Фінансовий аналіз
 3. Комплексний економічний аналіз
 4. Функціонально-вартісний аналіз
- 62. Для комплексної оцінки господарської діяльності підприємства використовується метод:**
1. Відстаней
 2. Часткової участі
 3. Різниць
 4. Ланцюгових підстановок
- 63. Завдання оптимального використання сировини для виготовлення продукції у потрібному асортименті вирішує:**
1. Функціонально-вартісний аналіз
 2. Оперативний аналіз
 3. Зовнішній аналіз
 4. Ретроспективний аналіз
- 64. Завдання загальної оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства вирішує:**
1. Функціональний аналіз
 2. Факторний аналіз
 3. Комплексний економічний аналіз
 4. Оперативний аналіз

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Розкрийте принципи економічного аналізу.
2. Розкрийте роль і місце економічного аналізу в управлінні підприємством.
3. Історія та перспективи розвитку економічного аналізу.
4. Економічний аналіз як функція управління та елемент керуючої системи.
5. Господарська діяльність як керована система та об'єкт економічного аналізу.
6. Сутність і зміст економічного аналізу в умовах формування ринкових відносин.
7. Економічний аналіз та його місце в системі економічних наук.
8. Метод та методика економічного аналізу господарської діяльності.
9. Предмет економічного аналізу.
10. Класифікація аналітичних показників.
11. Класифікація факторів як умов здійснення господарських операцій та процесів.
12. Класифікація методів та прийомів економічного аналізу.
13. Класифікація економіко-логічних методів та прийомів аналізу і сфера їх застосування.
14. Порівняння, групування та прийом деталізації і їх використання в економічному аналізі.
15. Методи елімінування, їх використання в економічному аналізі.
16. Метод балансового пов'язування та графічний метод і їх використання в економічному аналізі.
17. Комплексний економічний аналіз, його зміст та завдання.
18. Методи аналізу пропорційності соціально-економічного розвитку господарського об'єкта.
19. Ланцюгові підстановки і метод розрахунку за допомогою відхилень.
20. Логарифмічний та інтегральний методи оцінки факторних впливів.
21. Загальна характеристика економіко-математичних методів аналізу та галузь їх застосування.
22. Типи факторних систем детермінованого аналізу.
23. Детерміноване моделювання та аналіз факторних систем господарської діяльності.
24. Методи детермінованої комплексної оцінки господарської діяльності.
25. Стохастичне моделювання та аналіз факторних систем господарської діяльності.
26. Характеристика методів кореляційно-регресійного аналізу.
27. Методи лінійного та динамічного програмування.
28. Матричні методи аналізу.
29. Система економічної інформації як база даних для аналізу господарської діяльності.
30. Принципи організації інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності.
31. Організаційно-інформаційна модель економічного аналізу.
32. Основи організації комп'ютерної обробки економічної інформації.
33. Класифікація видів економічного аналізу.
34. Зовнішній та внутрішній економічний аналіз.
35. Фінансовий та управлінський аналіз.

36. Оперативний економічний аналіз.
37. Ретроспективний економічний аналіз.
38. Перспективний економічний аналіз.
39. Функціонально-вартісний аналіз.
40. Резерви підвищення ефективності виробництва та їх класифікація.
41. Методика комплексної оцінки інтенсифікації та ефективності господарювання.
42. Методичні основи аналізу виробничої діяльності підприємства.
43. Методичні основи аналізу витрат на виробництво та собівартість продукції.
44. Методичні основи аналізу фінансових результатів та рентабельності підприємства.
45. Методичні основи аналізу фінансового стану підприємства.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1.

За допомогою методу ланцюгових підстановок визначити ступінь впливу на обсяг валової продукції зміни кількості верстатів, відпрацьованого часу та випуску продукції за одну верстато-годину. Зробити висновки за результатами аналізу (інформацію наведено в дод.1).

Завдання 2.

Використавши метод ланцюгових підстановок, проаналізувати динаміку фонду заробітної плати працівників підприємства під впливом змін обсягу виробництва продукції, середньорічної заробітної плати та продуктивності праці. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.2).

Завдання 3.

За допомогою логарифмічного методу визначити вплив на рівень витрат на 1 грн. реалізованої продукції зміни собівартості та обсягу реалізації продукції. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.3).

Завдання 4.

Виходячи з наведених даних, за допомогою методу різниць проаналізувати вплив на зміну обсягу продукції, зміни середньорічної вартості основних виробничих засобів та фондівіддачі. Зробити висновки за результатами аналізу (інформацію наведено в дод.4).

Завдання 5.

Визначити методами простого додавання нерозкладеного залишку та інтегральним ступінь впливу на обсяг валової продукції, зміни відпрацьованого часу та випуску продукції за одну верстато-годину. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.5).

Завдання 6.

За допомогою методу коригуючого коефіцієнта визначити ступінь впливу на обсяг валової продукції, зміни кількості верстатів, відпрацьованого часу та випуску продукції за одну верстато-годину. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.6).

Завдання 7.

Використовуючи інтегральний метод та метод різниць проаналізувати ступінь впливу на обсяг реалізованої продукції зміни середньорічної вартості основних засобів та фондомісткості. Зробити відповідні висновки (інформацію наведено в дод.7).

Завдання 8.

Використовуючи методи простого додавання нерозкладеного залишку та зважених кінцевих різниць, проаналізувати вплив на обсяг виробництва продукції зміни чисельності працівників та продуктивності їх праці. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.8).

Завдання 9.

За допомогою методу ланцюгових підстановок визначити ступінь впливу на фонд заробітної плати зміни випуску продукції, середньорічної виробки промислово-

виробничого персоналу та середньорічної заробітної плати, виходячи з наведених даних. За результатами аналізу зробити висновки. (інформацію наведено в дод.9).

Завдання 10.

За допомогою логарифмічного методу проаналізувати виконання плану випуску продукції та визначити вплив на зміну її обсягу наступних факторів: середньооблікової чисельності робітників, середньої кількості днів відпрацьованих одним робітником за рік, середньої кількості годин, відпрацьованих одним робітником за день, середньогодинного виробітку одного робітника. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.10).

Завдання 11.

Проаналізувати залежність між рівнем рентабельності та обсягом реалізації продукції підприємствам промисловості. Дати оцінку рівнянню регресії. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з нижченаведених даних (інформацію наведено в дод.11).

Завдання 12.

На основі даних підприємства визначити залежність отриманого прибутку від обсягу реалізації продукції, використавши методи кореляційно-регресійного аналізу, за умови, що форма зв'язку є лінійною. Оцінити отримане рівняння регресії. Зробити висновки за результатами аналізу (інформацію наведено в дод.12).

Завдання 13.

За допомогою методів інтегрального та різниць проаналізувати вплив на фонд оплати праці зміни чисельності робітників та середньої заробітної плати. Зробити відповідні висновки (інформацію наведено в дод.13).

Завдання 14.

Використовуючи інтегральний метод, визначити ступінь впливу на обсяг виробництва готової продукції зміни кількості відпрацьованих станко-годин та середнього виробітку за одну станко-годину. За результатами аналізу зробити висновки, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.14).

Завдання 15.

Вирівняти динамічний ряд, що характеризує реалізацію продукції підприємства промисловості, дати оцінку рівнянню регресії та спрогнозувати обсяг реалізації на наступний рік, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.15).

Завдання 16.

Вирівняти динамічний ряд обсягу випуску продукції підприємства промисловості, оцінити рівняння регресії та визначити ймовірний обсяг виробництва на наступний рік, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.16).

Завдання 17.

На основі наведених даних дати комплексну оцінку діяльності промислового підприємства, використовуючи метод відстані від еталону і таксонометричний метод. Побудувати таблицю співставлення результатів за кожним методом (інформацію наведено в дод.17).

Завдання 18.

На основі наведених даних підприємства визначити вплив на обсяг виробництва продукції зміни чисельності працівників та продуктивності їх праці. Зробити висновки за результатами аналізу (інформацію наведено в дод.18).

Завдання 19.

Проаналізувати ритмічність виконання плану реалізації продукції підприємства промисловості. Зробити висновок за результатами аналізу, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.19).

Завдання 20.

На основі наведеної інформації проаналізувати вплив зміни середньорічної вартості основних виробничих засобів та середньооблікової чисельності робітників показник технічної озброєності у звітному періоді порівняно з попереднім. За результатами аналізу зробити висновки (інформацію наведено в дод.20).

Завдання 21.

Проаналізувати динаміку загальної рентабельності підприємства і визначити вплив факторів на її зміну, виходячи з наведених даних, та зробити відповідні висновки (інформацію наведено в дод.21).

Завдання 22.

Проаналізувати динаміку рентабельності засобів підприємства. Зробити відповідні висновки, виходячи з наведених даних (інформацію наведено в дод.22).

Завдання 23.

Проаналізувати динаміку ефективності господарської діяльності підприємства і зробити відповідні висновки з наведених даних (інформацію наведено в дод.23).

Завдання 24.

Проаналізувати і дати оцінку ефективності використання оборотних активів. Визначити ступінь впливу на зміну оборотності оборотних активів зміни обсягу реалізації промислової продукції і середньорічної вартості оборотних активів (інформацію наведено в дод.24).

Варіанти інформації до завдання 1.

Показники	Номер варіанту									
	1		2		3		4		5	
	П*	З**	П	З	П	З	П	З	П	З
1. Обсяг валової продукції, тис., грн.	55000	87000	37000	41000	63000	59000	9000	87000	41000	43000
2. Кількість верстатів, од.	250	290	130	150	260	262	250	290	138	143
3. Кількість відпрацьованих верстатогодин, тис. год.	420	425	300	310	390	410	420	390	270	300

* (П) – Попередній період

** (З) – Звітний період

Варіанти інформації до завдання 2

Показники	Номер варіанту									
	1		2		3		4		5	
	Б*	З**	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З
1. Обсяг виробництва продукції, тис., грн.	3500	4200	2700	3200	3100	2900	2700	2600	5800	6100
2. Продуктивність праці, тис., грн/чол	10,2	10,3	8,1	9,3	9,1	8,9	6,8	7,0	9,8	10,3
3. Середньорічна плата одного працівника, тис. грн.	3,32	2,78	3,1	3,3	3,1	2,9	3,0	3,4	3,6	3,2

* (Б) – Базисний

** (З) – Звітний період

Варіанти інформації до завдання 3

тис. грн.

Показники	Номер варіанту																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1. Собівартість продукції.	13200	13600	14700	13500	9200	9800	6700	6200	27100	25200	15200	13100	19300	19600	3700	2900	5800	6300	39100	41000
2. Обсяг, реалізованої продукції	19500	20800	21000	21500	10100	11000	7300	6800	28800	29000	17100	14500	20800	21000	5100	3200	6300	6450	42000	43500

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Додаток 4.

Варіанти інформації до завдання 4

тис. грн

Показники	Номер варіанту																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1. Обсяг продукції	19500	21100	16100	15700	13100	12100	8900	9100	12800	13500	14800	13100	15100	16800	6100	9200	18000	21200	18000	1500
2. Середньо річна вартість основних засобів	3100	2900	2600	4100	4100	3700	2600	2750	3900	4100	2900	3700	5100	5300	2300	3600	6100	6300	6300	6300

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 5

Показники	Номер варіанту																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1. Кількість відпрацьованого часу, тис. верстато-годин	600	583	500	400	310	270	510	550	510	610	630	650	540	500	480	500	390	370	605	620
2. Випуск продукції за 1 верстато-годину	48	49,3	30	38	60	70	50	53	48	60	90	80	50	48	43	48	41	39	51	59

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 6

Показники	Номер варіанту																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1. Обсяг валової продукції, тис. грн.	8000	9300	9500	9800	9600	9900	6100	6500	7600	7100	6900	7200	7900	8100	8100	7500	10300	11000	18000	1900
2. Кількість верстатів, од.	55	61	60	68	71	73	48	51	40	41	39	30	40	35	40	35	48	50	59	57
3. Кількість відпрацьованих верстато-годин, тис. год.	140	150,3	145	155	150	160	130	137	88	80	60	68	80	70	70	80	68	70	69	78

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 7

тис. грн

Показники	Номер варіанту																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1. Обсяг реалізованої продукції	63000	68300	71000	73000	51000	53000	28000	29600	31200	29600	29600	30000	12700	13000	15100	18200	90000	98000	111800	120000
2. Середньо-річна вартість основних засобів	12000	13000	14300	15200	950	980	430	490	520	560	570	620	230	218	310	390	17000	18100	23900	25100

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 8

Показники	Номер варіанту																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1. Обсяг виробництва продукції, тис. грн.	7500	10500	9100	8700	6100	6400	5400	6300	7200	7400	8100	8400	9300	9800	10100	11000	16000	18000	7300	8100
2. Середньо-облікова чисельність працівників, чол.	130	125	110	118	110	113	90	90	100	110	90	82	100	105	90	96	105	113	60	68

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 9

Показники	Номер варіанту																			
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1 Середньо-облікова чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	700	716	23	20	48	43	50	45	40	50	68	65	120	110	90	98	100	105	150	160
2. Обсяг продукції, млн. грн.	70	93	9	10	16,5	17	21	19	20	18	40	43	60	68	30	39	40	38	60	63
3. Фонд заробітної плати промислово-виробничого персоналу, тис. грн.	2100	2900	55,2	63,6	125,7	108,4	138	100,2	120	142,8	244,8	195	290	250,8	270	270,5	300	216,8	400	384

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 10

Показники	1 вар.		2 вар.		3 вар.		4 вар.		5 вар.		6 вар.		7 вар.		8 вар.		9 вар.		10 вар.	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1. Середньооблікова чисельність робітників, чол.	120	116	50	45	20	23	32	27	110	100	45	58	63	60	150	140	160	170	100	105
2. Середня кількість днів, відпрацьованих одним робітником за рік.	260	252	305	310	270	260	290	305	280	290	240	250	300	315	320	310	305	270	270	250
3. Середня кількість годин, відпрацьованих одним робітником за день.	7,7	7,6	8	7,5	8	7,2	8	7,5	7,8	7	7,6	7,3	8	7,5	11	10	9	8	8	7,5
4. Середньо-годинний виробіток одного робітника, грн./чол.	8,1	8,6	4,1	4,3	5,0	5,8	6	6,05	6,0	6,8	4,3	4,5	6,1	6,0	7,0	7,3	5,8	6,9	8,1	7,9

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 11

№ підприємства	1 вар.		2 вар.		3 вар.		4 вар.		5 вар.		6 вар.		7 вар.		8 вар.		9 вар.		10 вар.	
	X*	Y**	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y
1	304	8,6	180	7,1	401	7,3	280	6,1	1200	8,3	600	6,8	300	5,8	500	7,15	800	8,3	600	8,3
2	250	7,9	170	6,9	420	7,15	290	6,3	600	6,9	700	8,1	310	5,9	510	7,0	1100	8,5	610	6,9
3	220	8,0	180	7,3	530	7,9	330	7,1	900	7,1	800	8,15	330	6,1	540	7,3	900	7,1	630	7,1
4	278	9,0	190	7,6	470	7,4	340	7,3	700	6,8	500	7,3	340	6,2	570	7,4	600	6,9	700	6,8
5	320	9,3	200	7,9	430	7,3	315	6,9	800	7,15	300	6,9	350	5,95	600	6,9	300	6,7	150	5,9
6	330	8,7	210	7,9	500	8Д	275	6,7	650	6,9	650	7,1	380	6,9	610	7,5	500	6,8	200	6,1
7	340	8,6	230	6,8	490	8,2	220	6,15	1100	8,1	400	6,8	400	6,7	630	7,6	400	6,1	320	6,8
8	315	8,2	240	7,3	480	7,95	190	7,05	1150	8,6	350	6,1	405	6,8	650	8,2	370	6,2	250	6,7
9	350	9,5	250	6,9	440	8,0	170	6,9	750	7,3	450	5,9	415	6,9	690	6,9	410	8,4	400	7,2
10	380	9,6	260	7,4	450	6,9	380	8,1	800	7,4	570	6,3	420	7,6	700	8,3	500	8,9	400	7,2

* (X) – обсяг виробництва

** (Y) – рентабельність

Варіанти інформації до завдання 12

№ підприємства	1 вар.		2 вар.		3 вар.		4 вар.		5 вар.		6 вар.		7 вар.		8 вар.		9 вар.		10 вар.	
	X*	Y**	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y	X	Y
1	389	15,1	150	14,1	210	15,3	230	16,3	400	14,8	120	15,1	90	14,8	600	13,1	ПО	12,1	500	15,2
2	417	16,0	180	13,7	200	16,0	270	16,4	430	15,3	150	14,8	100	15,1	630	16,9	130	12,3	510	14,9
3	409	15,6	200	16,0	250	15,7	300	15,9	417	16,1	170	15,3	110	15,3	640	15,2	140	11,9	550	15,6
4	431	16,4	230	15,1	230	14,1	310	16,1	350	15,1	190	15,8	118	15,6	645	16,1	160	11,6	430	15,7
5	430	16,0	260	12,9	220	14,8	330	16,3	370	13,6	205	15,9	135	15,9	650	16,3	180	11,7	490	15,4
6	440	16,3	270	13,2	270	14,9	350	16,5	375	13,9	230	16,3	160	13,9	740	17,0	190	12,9	580	13,8

* (X) – рентабельність

** (Y) – прибуток

Варіанти інформації до завдання 13

Показники	1 вар.		2 вар.		3 вар.		4 вар.		5 вар.		6 вар.		7 вар.		8 вар.		9 вар.		10 вар.	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1.Середня чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	850	890	25	30	40	45	110	105	60	67	70	75	130	120	120	135	140	145	80	75
2.Середня заробітна плата одного робітника, тис.	1,68	2,11	2,05	3,6	2,6	2,9	3,1	2,9	2,6	2,7	3,0	2,9	2,5	2,7	2,9	3,2	2,8	3,5	2,2	2,8

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації завдання 14

Показники	1 вар. А		2 вар.		3 вар.		4 вар.		5 вар.		6 вар.		7 вар.		8 вар.		9 вар.		10 вар.	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
1.Обсяг виробництва продукції, х; опук	15260	15310	10000	9200	6100	5900	5200	6100	7200	7700	5500	6300	4800	4400	4500	4700	3600	3800	3500	3850
2.Кількість відпрацьованого часу, станкогодин	10250	9006	6300	5200	3000	2680	2500	2680	2900	3100	2100	2900	1800	1900	2100	2200	1500	1400	1500	1600

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 15

Роки	1 вар.	2 вар.	3 вар.	4 вар.	5 вар.	6 вар.	7 вар.	8 вар.	9 вар.	10 вар.
1	550	400	210	350	100	20	110	210	350	20
2	551,2	390	230	330	90	30	130	230	380	60
3	552,4	270	150	370	70	40	150	240	390	80
4	554,8	150	180	320	65	60	170	250	400	120
5	597,6	230	190	310	80	75	160	260	401	70
6	600	190	370	340	110	80	180	280	450	80
7	601,2	290	350	400	130	90	210	300	490	130

Варіанти інформації до завдання 16

Роки	1 вар.	2 вар.	3 вар.	4 вар.	5 вар.	6 вар.	7 вар.	8 вар.	9 вар.	10 вар.
1	786	240	134	120	30	23	70	110	230	35
2	792	251	180	110	40	17	85	140	250	55
3	802	180	195	90	50	35	90	150	270	70
4	805	195	200	130	60	40	95	170	290	75
5	824	200	220	117	75	41	110	190	310	80
6	836	220	259	195	90	50	120	210	330	90
7	840	128	261	205	110	60	130	230	340	95

Варіанти інформації до завдання 5

Цехи	Варіант 1					Варіант 2					Варіант 3				
	Показники					Показники					Показники				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
№1	100,1	103,1	98,4	55,6	5,1	102,1	105,6	92,1	104,1	-3,1	103,1	104,2	105,1	108,1	4,2
№2	102,0	98,2	89,8	87,8	4,9	104,6	103,2	84,5	105,1	-2,1	98,6	84,1	78,9	80,2	-1,0
№3	101,2	101,3	80,6	91,2	-0,8	103,1	108,3	76,1	109,7	-1,0	88,1	111,1	102,1	97,6	6,8
№4	105,4	102,8	101,7	98,6	3,1	102,5	107,4	101,0	99,1	-4,5	76,1	94,4	94,7	97,3	-3,1

Варіанти інформації до завдання 18

Показники	1 варіант		2 варіант		3 варіант		4 варіант		5 варіант		6 варіант	
	Б*	З**	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З
Обсяг виробництва продукції, тис. грн.	75600	78005	82100	91514	90800	85610	76521	78215	64152	62198	71281	69890
Середньооблікова чисельність працівників, чол.	250	255	210	300	310	280	250	260	265	248	243	244

* (Б) – Базисний період

** (З) – Звітний період

Варіанти інформації до завдання 19

Період	1 варіант		2 варіант		3 варіант		4 варіант		5 варіант		6 варіант	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
Січень	248,1	240,4	241,3	239,9	681,7	815,4	111,3	107,5	286,0	243,9	245,9	200,9
Лютий	244,2	241,3	238,4	239,3	923,4	964,7	392,1	375,5	191,3	246,1	230,8	286,4
Березень	248,4	253,4	240,5	238,1	924,0	975,3	305,4	481,8	253,1	418,2	132,5	136,8
Квітень	251,2	251,2	243,4	240,2	993,7	927,9	858,7	816,7	503,9	591,6	100,6	106,3
Травень	250,9	251,9	245,5	241,6	901,9	923,1	119,4	113,2	691,6	473,7	103,9	167,5
Червень	249,2	243,4	247,7	244,5	1012,8	905,2	130,0	122,4	488,9	352,4	150,4	140,6
Липень	247,3	240,6	248,8	243,1	1391,9	653,8	161,6	151,7	201,9	397,7	196,9	177,1
Серпень	241,0	238,2	249,9	241,7	1681,4	810,6	120,6	112,5	273,0	111,9	198,8	171,3
Вересень	251,4	242,8	250,1	243,2	1501,4	728,5	145,8	134,6	266,6	166,9	206,0	204,0
Жовтень	262,0	251,4	253,4	244,3	965,3	959,7	208,9	192,2	342,5	291,8	200,9	188,9
Листопад	289,4	256,8	258,1	244,1	927,4	921,6	184,6	167,7	229,7	221,7	201,0	160,3
Грудень	292,5	261,7	261,2	240,3	984,2	979,2	156,8	141,5	286,3	179,2	108,6	105,1

* (П) – План

** (Ф) – Факт

Варіанти інформації до завдання 20

Показники	1 варіант		2 варіант		3 варіант		4 варіант		5 варіант		6 варіант	
	Б*	З**	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	230	231	232	234	231	235	281	282	283	280	160	164
Середньорічна вартість активної частини основних засобів, тис. грн.	2400	2560	2350	2354	2450	2435	2260	2180	2356	2450	1960	1958

* (Б) – Базисний період

** (З) – Звітний період

Додаток 21

Варіанти інформації до завдання 21

тис. грн.

Показники	1 варіант		2 варіант		3 варіант		4 варіант		5 варіант		6 варіант	
	Б*	З**	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З
Чистий прибуток	345	376	368	381	388	376	377	378	381	376	388	341
Середньорічні залишки основних засобів	764	793	784	751	788	754	794	783	785	791	793	784
Середньорічні залишки оборотних активів	3155	3110	3164	3266	3140	3244	2867	2567	5896	5600	3841	3920

* (Б) – Базисний період

** (З) – Звітний період

Додаток 22

Варіанти інформації до завдання 22

тис. грн.

Показники	1 варіант		2 варіант		3 варіант		4 варіант		5 варіант		6 варіант	
	Б*	З**	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З
Чистий прибуток	24,5	25,0	28,6	32,4	29,4	37,8	29,6	28,4	21,5	18,6	24,5	28,6
Середньорічні залишки основних засобів	18,4	16,3	18,7	16,5	18,9	17,2	19,3	18,4	19,1	19,6	18,3	16,4
Середньорічні залишки оборотних активів	230,9	241,5	218,6	219,4	231,2	261,5	244,3	260,1	237,7	221,2	223,8	234,2
Середньорічні залишки власних коштів	82,3	90,5	90,0	90,0	81,3	85,8	84,3	80,3	83,2	84,1	82,1	88,2
Середньорічні залишки товарно-матеріальних цінностей	113,6	118,4	121,3	128,4	123,2	132,4	131,2	128,9	127,7	113,0	119,6	121,3

* (Б) – Базисний період

** (З) – Звітний період

Варіанти інформації до завдання 23

тис. грн.

Показники	1 варіант		2 варіант		3 варіант		4 варіант		5 варіант		6 варіант	
	Б*	З**	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З	Б	З
Доход (виручка від реалізації продукції)	65670	65020	72793	74700	63504	71020	66500	72000	72500	69850	69760	68560
Чистий прибуток	2350	3740	2440	3300	2530	3102	2202	2860	2470	2120	2820	2100
Середньорічні залишки основних засобів	1849	1652	1880	1920	1656	1856	1855	1935	1912	1876	1766	1657
Середньорічні залишки оборотних активів	24400	26500	24380	27860	21500	24850	20100	28200	26500	24300	28908	23560
Фонд зарплати	5400	6700	6800	7100	6700	8000	5300	5800	6100	5900	5950	6050
Коефіцієнт приведення затрат основних засобів до року	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

* (Б) – Базисний період

** (З) – Звітний період

Варіанти інформації до завдання 24

тис. грн.

Показники	1 варіант		2 варіант		3 варіант		4 варіант		5 варіант		6 варіант	
	П*	Ф**	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф	П	Ф
Обсяг реалізації продукції	8300	8450	8350	8410	8240	8930	8250	8940	8160	8800	8700	8600
Середньорічна вартість оборотних активів	2340	2380	2300	2400	2280	2420	2310	2360	2320	2480	2400	2460

* (П) – План

** (Ф) – Факт

КОНТРОЛЬ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Контроль знань студентів

Контроль та оцінювання теоретичних знань та практичних навичок студентів протягом вивчення дисципліни відбувається за результатами усних відповідей на практичних заняттях, тестування, розв'язання розрахунково-аналітичних завдань, обговорення конкретних ситуацій, а також у процесі контролю самостійної роботи.

Робоча програма передбачає застосування трьох форм контролю знань студентів:

- *поточний контроль* проводиться за кожною темою шляхом опитування, тестування, перевірки індивідуальних та колективних завдань, обговорення конкретних ситуацій, повідомлень, презентацій, перевірки завдань для самостійної роботи, кожне з яких оцінюється за відповідними критеріями у балах. При поточному контролі результати практичних занять та самостійної роботи студентів співвідносяться як 60% до 40%.

- *модульний контроль* проводиться за певним блоком тем шляхом тестування, виконання контрольної роботи.

- *підсумковий контроль*. Формою підсумкового контролю іспит. Студент допускається до іспиту за умови отримання позитивних оцінок за підсумками модульного контролю.

Критерії оцінювання знань студентів

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань студентів враховується їх наступне ранжювання:

I рівень знань. Студент володіє усім обсягом навчального матеріалу на теоретично-репродуктивному рівні, що відповідає 60–74 балам.

II рівень знань. Студент володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами, що відповідає 75–89 балам.

III рівень знань. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює власні думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань аудиторної і самостійної роботи, що відповідає 90–100 балам.

Шкала інтерпретації балів

Сума балів	Оцінка
90–100	"відмінно"
75–89	"добре"
60–74	"задовільно"
0–59	"незадовільно"

90 до 100 балів, що відповідає оцінці "А" за шкалою ECTS, студент може отримати після закінчення триместру, якщо засвоїв теоретичний зміст дисципліни;

оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх; виявив сукупність усвідомлених знань щодо організації і методики фінансового аналізу на основі розуміння його місця в системі управління та міждисциплінарних зв'язків; аргументовано і логічно формулював висновки та робив узагальнення за питаннями і темами, глибоко і всебічно розкривав зміст питань, які обговорювалися; вільно оперував науковими термінами та поняттями, викладав матеріал літературною мовою; постійно готувався до навчальних занять; виявив творчі здібності та вміння виконувати індивідуальні та колективні завдання, самостійно здобувати знання, знаходити відповідні джерела інформації; здійснював підготовку завдань за допомогою різних технічних засобів та програмних продуктів; працював із нормативними та законодавчо-інструктивними документами, додатковою літературою, Інтернет-ресурсами; своєчасно та якісно виконав усі передбачені програмою дисципліни завдання, брав участь в олімпіадах, студентських наукових конференціях, науково-дослідній роботі кафедри. Допускаються окремі неточності при усних або письмових відповідях, тестуванні;

82 до 89 балів, що відповідає оцінці "B" за шкалою ECTS студент може отримати після закінчення триместру, якщо засвоїв теоретичний зміст дисципліни в повному обсязі та оволодів практичними навичками та вміннями; творчо підходив до вирішення завдань, вільно розв'язував їх; доказово розкривав основні положення теми; повно, чітко та логічно відповідав на поставлені питання, показав розуміння сутності теорій, понять, предметів, явищ тощо; викладав матеріал літературною мовою, оперував науковими термінами та поняттями; виявив здатність практично оцінювати окремі факти та процеси господарської діяльності; виконав усі передбачені програмою дисципліни завдання, у т.ч. модульного контролю та з самостійного опрацювання, **але** недостатньо використовував додаткову літературу; при усних відповідях не досить повно й аргументовано викладав матеріал, під час письмового тестування допускав окремі помилки;

75 до 81 балів, що відповідає оцінці "C" за шкалою ECTS, студент може отримати після закінчення триместру, якщо засвоїв теоретичний зміст дисципліни в повному обсязі; оволодів практичними навичками й вміннями; зіставляв, узагальнював, систематизував інформацію; давав повну, розгорнуту та аргументовану відповідь на поставлені питання; доказово розкривав основні положення теми та зміст питань, що обговорювалися; формулював висновки з окремих питань; виконав завдання, передбачені програмою дисципліни, у т.ч. індивідуальне завдання, завдання модульного контролю та з самостійного опрацювання, **але** допускав окремі помилки при тестуванні; виявив деякі недоліки при усних відповідях; не виявив належної активності при обговоренні питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував додаткову літературу; виконав індивідуальне завдання, не дотримуючись вимог до оформлення, не виявив до нього творчий підхід;

69 до 74 балів, що відповідає оцінці "D" за шкалою ECTS, студент може отримати після закінчення триместру, якщо засвоїв значну частину теоретичного матеріалу; виявив знання і розуміння основних теоретичних положень дисципліни; аналізував певні факти та процеси; відповідав на питання, які обговорювалися на занятті; формулював висновки з окремих питань; виконав завдання модульного

контролю, індивідуальне завдання, **але** допускав окремі помилки при усних відповідях, тестуванні; не виявив належної активності при обговоренні усних питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи, недостатньо використовував додаткову літературу; виконав не всі завдання для самостійної роботи; виконав індивідуальне завдання, не дотримуючись вимог до оформлення;

60–68 балів, що відповідає оцінці "E" за шкалою ECTS, студент може отримати після закінчення триместру, якщо засвоїв основні теоретичні положення дисципліни; на значну частину матеріалу давав репродуктивні відповіді; виконав окремі завдання модульного контролю та індивідуальне завдання, **але** допускав значну кількість суттєвих помилок при усних та письмових відповідях, тестуванні; не розумів сутності питань; не виявив належної активності на заняттях, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував основну та додаткову літературу; не брав участь у виконанні колективних завдань;

35 до 59 балів, що відповідає оцінці "FX" за шкалою ECTS, студент може отримати після закінчення триместру, якщо фрагментарно оволодів теоретичними питаннями, що становить незначну частину навчального матеріалу, поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися, не проявляв активності при їх обговоренні; допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях; поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; виконав індивідуальне завдання та завдання для самостійної роботи, не дотримуючись вимог до оформлення; не виконав завдання модульного контролю;

1 до 34 балів, що відповідає оцінці "F" за шкалою ECTS, студент може отримати після закінчення триместру, якщо оволодів матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів та предметів тощо; поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися, не виявив активності при їх обговоренні; допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях, тестуванні; на підсумковому занятті не зміг розкрити зміст окремих питань, передбачених програмою дисципліни; поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; не виконав завдання для самостійної роботи та індивідуальне завдання; не брав участь у виконанні колективних завдань; не виконав завдання модульного контролю.

Якщо протягом триместру студент отримав менш ніж **60 балів**, він повинен до останнього підсумкового заняття самостійно вивчити передбачені програмою дисципліни теми, письмово відповісти на питання для самоконтролю за рекомендованою викладачем (під час індивідуально-консультативної роботи) навчально-методичною літературою або пройти повторний курс з цієї дисципліни.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Вивчення аналізу господарської діяльності пов'язане з необхідністю надбання практичних навиків роботи з даними обліку і звітними матеріалами.

Контрольна робота повинна допомогти студентам оволодіти методами і технікою аналітичної обробки обліково-економічної інформації, що має велике значення для використання набутих знань у практичній роботі. Разом з тим, контрольна робота сприяє закріпленню теоретичного матеріалу з відповідних тем.

Студенти виконують одну контрольну роботу, яка містить два теоретичних питання та задачу.

Інші завдання методичних вказівок рекомендується виконувати як вправи для надбання необхідних навиків. Вирішення задачі не повинно зводитись тільки до математичних розрахунків та оволодіння обчислювальною технікою. Необхідно навчитися розуміти економічну сутність показників господарської діяльності та динаміку економічного розвитку, виявити невикористанні резерви і визначити шляхи більш ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

При виконанні контрольної роботи необхідно дотримуватись наступних вимог:

- вказати номери контрольних питань та задачі у зошиті і на адресному бланку;
- відповіді на контрольні питання бажано проілюструвати на конкретному прикладі підприємства;
- подати рішення задачі детально і згідно з формулами, з усіма розгорнутими розрахунками та поясненнями до них;
- оформити результати вирішення задачі аналітичними таблицями, графіками, діаграмами;
- результати аналітичних розрахунків і таблиць проаналізувати і зробити висновки;
- навести список використаної літератури.
- студент виконує контрольне завдання за номерами, що наведені в таблиці, позначеному літерою, яка відповідає початковій літері його прізвища:

Початкова літера прізвища студента	Номери контрольних питань	Номери контрольних завдань
А	1,30	1
Б	2,31	2
В	3,32	3
Г	4,33	6
ДЕ	5,34	8
Е, Ж	6,35	9
З, І, И	7,36	12
Ка-Ки	8,37	14
Кл-Кя	9,38	15
Л	10,39	18
Ма-Ми	11,40	20
Мк-Мя	12,41	23
Н	13,42	22
О	14,25	21
П	15,26	3
Р	16,27	19
Са-Сл	17,28	17

См-Ся	18,29	16
Т	19,43	13
У,Ф	20,38	11
Х,Ц	21,10	10
Ч,Ш	22,11	7
Щ	23,35	5
Ю,Я	24,34	4

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Економічний аналіз як функція управління та елемент керованої системи.
2. Зміст і завдання економічного аналізу в умовах формування ринкових відносин.
3. Економічний аналіз і його місце в системі економічних наук.
4. Об'єкт економічного аналізу.
5. Метод економічного аналізу.
6. Класифікація методів та прийомів економічного аналізу.
7. Характеристика системи економічної інформації.
8. Порівняння, його використання в економічному аналізі.
9. Методи елімінування та їх використання в економічному аналізі.
10. Методи балансового пов'язування (балансовий метод) і його використання в економічному аналізі.
11. Використання середніх та відносних показників в економічному аналізі.
12. Загальна характеристика математичних методів аналізу.
13. Економіко-математичне моделювання як спосіб вивчення господарської діяльності.
14. Графічні методи аналізу.
15. Методи кореляційно-регресійного аналізу.
16. Матричні методи аналізу.
17. Види економічного аналізу і основи їх класифікації..
18. Характеристика оперативного економічного аналізу.
19. Характеристика перспективного аналізу.
20. Характеристика ретроспективного аналізу.
21. Комплексний економічний аналіз.
22. Фінансовий аналіз в умовах розвитку ринкових відносин.
23. Управлінський аналіз в умовах розвитку ринкових відносин.
24. Організаційно - інформаційна модель аналізу господарської діяльності підприємства.
25. Структура та зміст фінансової звітності підприємства.
26. Організаційно - інформаційна модель аналізу виробництва і якості продукції.
27. Методика аналізу науково-технічного рівня виробництва.
28. Методика аналізу рівня управління і організації виробництва.
29. Методика аналізу якості продукції.
30. Організаційно-інформаційна модель аналізу факторів виробництва.
31. Методика аналізу впливу трудових факторів на результати господарської діяльності підприємства.
32. Методика аналізу продуктивності праці.

33. Методика аналізу фонду заробітної праці.
34. Методика аналізу впливу наявності та ефективності використання матеріальних ресурсів на результати господарської діяльності підприємства.
35. Методика аналізу впливу наявності та ефективності використання основних засобів на результати господарської діяльності підприємства.
36. Організаційно-інформаційна модель аналізу витрат на виробництво та собівартість продукції.
37. Методика аналізу собівартості продукції.
38. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансових результатів.
39. Методика аналізу утворення та використання чистого прибутку.
40. Методика аналізу якісного стану основних засобів.
41. Методика аналізу загальної рентабельності.
42. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану.

КОНТРОЛЬНІ ЗАДАЧІ

Задача 1. За допомогою інтегрального методу визначити ступінь впливу на рівень витрат на 1 гривню реалізованої продукції зміни собівартості та обсягу реалізованої продукції. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. фіз. вел.	За планом	Фактично
Собівартість реалізованої продукції	Тис.грн.	6,5	7,2
Обсяг реалізованої продукції	Тис.грн.	70,3	78,5
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	Тис.грн.		

Задача 2. Використовуючи метод ланцюгових підстановок, оцінити вплив зміни трудових факторів на зміну обсягу виробленої продукції. Зробити висновки.

Показники	Попередній період	Звітний період
Середньооблікова чисельність, осіб	93	91
Кількість робочих днів	241	243
Тривалість робочого дня, годин	7,9	8,0
Середньогодина виробітка, грн.	23,1	23,9

Задача 3. За допомогою методу ланцюгових підставок визначити ступінь впливу на оборотність оборотних активів зміни обсягу реалізації промислової продукції та середньорічної вартості оборотних засобів. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. фіз. вел.	За планом	Фактично
Обсяг реалізації продукції	Тис.грн.	72,00	78,40
Середньорічна вартість оборотних активів	Тис.грн.	17,00	18,10
Оборотність оборотних активів	разів		

Задача 4. Здійснити комплексну оцінку господарської діяльності підприємства за допомогою методу Дельфі. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

№ підприємства	Темпи росту, %		
	Продуктивності	Реалізованої продукції	Чистого прибутку
1	88,1	102,3	104,1
2	99,6	100,9	97,3
3	104,3	107,6	101,5
4	101,8	101,8	102,6
Довідково: бал, що присвоєно показнику за методом Дельфі	1	2	3

Задача 5. Визначити логарифмічним методом ступінь впливу на обсяг випуску продукції підприємства зміни факторів, пов'язаних з використанням трудових ресурсів. За результатами аналізу зробити висновки, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. фіз. вел.	За планом	Фактично
Обсяг випускної продукції	Тис.грн.		21850
Середньооблікова чисельність працівників	Осіб	128	134
Кількість робочих днів	Днів	23	24
Тривалість робочого дня	Год.	7,8	7,9
Середньогодина виробітка	Тис.грн.	0,8	

Задача 6. Інтегральним методом і методом кінцевих різниць визначити ступінь впливу на обсяг виробництва продукції зміни кількості відпрацьованих верстатогодин та середньої виробітки за одну верстатогодину. За результатами аналізу зробити висновки, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. фіз. вел.	За планом	Фактично
Обсяг виробництва готової продукції	шт.	13650	14210
Кількість відпрацьованих верстатогодин	год.	10500	10560

Задача 7. На основі даних підприємства визначити вплив та обсяг виробництва продукції зміни чисельності працівників та продуктивності їх праці, використовуючи методи різниць та інтегральний. Порівняти отримані результати. Пояснити, чим відрізняються застосовані методи, в чому полягають переваги та недоліки кожного методу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показники	Базисний період	Звітний період
Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	32,8	37,8
Середньооблікова чисельність, працівників, осіб	48	40

Задача 8. На основі даних підприємства визначити вплив продуктивності праці одного працюючого факторів, що пов'язані зі змінами в структурі чисельності працівників підприємства, використавши метод ланцюгових підстановок. Обґрунтувати доцільність використання цього методу. Назвати методи аналізу, за допомогою яких також можна вирішити дану задачу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показники	Базисний період	Звітний період
Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	450,9	520,1
Середньооблікова чисельність, працівників усього, осіб	148	151
У тому числі: працівників виробничих підрозділів, осіб	110	115
З них: робітників, осіб	83	89

Задача 9. На основі даних підприємства визначити вплив на обсяг виробництва зміни залишків, надходжень та іншого вибуття сировини, використавши балансовий метод аналізу. Пояснити, в чому полягає сутність цього методу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показники	Базисний період	Звітний період
Запаси сировини на початок періоду	380	420
Надходження сировини	10800	12350
Інше вибуття сировини	60	40
Запаси сировини на кінець періоду	420	280

Задача 10. Обчислити обсяг виробництва продукції підприємства промисловості, проаналізувати виконання плану випуску продукції та визначити вплив на її обсяг факторів, середньооблікової чисельності робітників; середньої кількості днів, відпрацьованих одним робітником за рік; середньої кількості годин, відпрацьованих одним робітником за день; середньогодинної виробітки одного робітника. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	За планом	Фактично
Середньооблікова чисельність робітників, осіб	130	116
Середня кількість днів, відпрацьованих одним робітником за рік	260	251
Середня кількість годин, відпрацьованих одним робітником за день	7,8	7,6
Середньогодинна виробітка одного робітника, грн./чол.-год.	8,1	8,7

Задача 11. На основі даних підприємства визначити вплив на обсяг виробництва продукції зміни середньої вартості основних засобів та фондівіддачі, використавши інтегральний метод аналізу. Назвати методи аналізу, за допомогою яких також можна вирішити цю задачу. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Базисний період	Звітний період
Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	32,2	38,8
Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн.	15,2	16,1

Задача 12. Проаналізувати рівномірність виконання плану оптової реалізації підприємства промисловості. Назвати методи аналізу, що застосовані для вирішення задачі. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Період	Обсяг оптової реалізації	
	за планом	фактично
Січень	248,0	241,2
Лютий	246,0	243,1
Березень	247,0	152,2
Квітень	240,0	241,4
Травень	244,0	240,0
Червень	247,0	246,1
Липень	247,0	351,2
Серпень	248,0	250,8
Вересень	246,0	246,1
Жовтень	248,0	250,6
Листопад	249,0	248,9
Грудень	247,0	251,1

Задача 13. Проаналізувати динаміку фонду заробітної плати працівників підприємства під впливом зміни обсягу виробництва продукції, середньої заробітної плати та продуктивності праці. Охарактеризувати методи аналізу, що були застосовані для вирішення задачі. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Од.фіз.вел.	За планом	Фактично
Обсяг виробництва продукції	Тис.грн.	25,8	32,4
Продуктивність праці	грн./чол.	10,2	10,7
Середньорічна заробітна плата одного працівника	грн.	960	975

Задача 14. Проаналізувати динаміку рентабельності підприємства та зробити відповідні висновки, виходячи з наведених даних:

Тис.грн.

Показник	Базисний період	Звітний період
Чистий прибуток	23,7	37,0
Середні залишки основних засобів	18,2	16,4
Середні залишки оборотних активів	180,3	191,2
Середні залишки власного капіталу	83,5	90,1
Середні залишки довгострокових зобов'язань	1,8	2,0
Середні залишки матеріальних оборотних активів	90,1	92,3

Задача 15. Використовуючи інтегральний метод, проаналізувати вплив основних факторів на зміну суми транспортних витрат підприємства у звітному періоді порівняно з попереднім.

Показник	Попередній період	Звітний період
1. Обсяг вантажообороту, тон	325	358
2. Середня відстань перевезень, км.	11	17
3. Середній тариф, грн.	1,13	1,27

Задача 16. Проаналізувати динаміку якісного стану основних засобів підприємства та зробити відповідні висновки, виходячи з наведених даних:

Показник	Од. фіз. вел.	Базисний період	Звітний період
Первинна вартість основних засобів на кінець року	грн.	566	572
Сума нарахованого зносу на кінець року	грн.	128	169
Надходження основних засобів на рік	грн.	27	35
Вибуття основних засобів на рік	грн.	21	29
Середньорічна вартість основних засобів	грн.	563	569
У тому числі: активної частини	грн.	147	180
Середньоспівкова чисельність працівників	осіб	120	114
У тому числі: працівників виробництва	осіб	90	93

Задача 17. Проаналізувати динаміку загальної рентабельності підприємства та факторів, що обумовлюють. Зробити висновки, виходячи з наведених даних:

(тис.грн.)

Показник	Базисний період	Звітний період
Чистий прибуток	23,2	25,4
Середньорічні залишки необоротних активів	56,3	56,8
Середньорічні залишки оборотних активів	328,5	340,2

Задача 18. Використовуючи метод різниць, проаналізувати вплив інтенсивного та екстенсивного навантаження устаткування на обсяг виробництва продукції.

Зробити висновки.

Показник	Попередній період	Звітний період
1. Виробництво продукції, шт.	10100	10320
2. Кількість відпрацьованих станкогодин	8020	8003

Задача 19. Використовуючи наведені дані і метод ланцюгових підстановок, оцінити вплив на показник технічної озброєності праці зміни середньооблікової чисельності робітників і середньооблікової вартості активної частини основних засобів у звітному періоді порівняно з попереднім.

Показник	Базисний період	Звітний період
1. Середньорічна вартість активної частини основних засобів, тис.грн.	27	28
2. Середньооблікова чисельність робітників, осіб	24	26

Задача 20. На основі даних підприємства визначити залежність отриманого прибутку від обсягу реалізації товарів і послуг, використавши метод кореляційно-регресійного аналізу за умови, що форма зв'язку є лінійною. Оцінити рівняння репресії. Зробити висновки за результатами аналізу, виходячи з наведених даних:

Показник	Порядковий номер року									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Обсяг реалізації	38912	417944	40912	43140	43091	44020	44190	44278	4588	45376
Прибуток	1541	2013	1930	2174	2240	1580	1695	2018	2198	2265

Задача 21. Визначити вплив на зміну надходження сировини складових елементів сировинного балансу. Зробити висновки.

Показник	попередній період	Звітний період
Запаси сировини на початок періоду	123	115
Інше вибуття сировини	8	3
Витрати сировини на виробництво продукції	680	698
Запаси сировини на кінець періоду	115	103

Задача 22. Використовуючи диференційний метод оцінити вплив інтенсивного та екстенсивного навантаження устаткування на обсяг виробництва продукції. Зробити висновки.

Показник	попередній період	звітний період
Обсяг виробленої продукції, шт.	20135	20346
Кількість відпрацьованих станкогодин	18112	18003

Задача 23. Використовуючи інтегральний метод, оцінити вплив на зміну обсягу виробленої продукції, змінити середньооблікової чисельності працюючих і продуктивності їх праці. Зробити висновки.

Показник	попередній період	звітний період
Обсяг виробленої продукції, тис.грн.	12,3	12,1
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	35	34

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Конституція України. Прийнята 28.06.2996 р. – К.: Україна. 1996 – с. 54.
2. «Про оподаткування прибутку підприємств»: Закон України від 22.05.97 зі змінами і доповненнями.
3. Господарський Кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 16.01.93. – К.: Істина, 2003. – 208 с..
4. **Баканов М. И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа. Уч. пособие. М., финансы и статистика. 2004 – 416 с.**
5. Бутко А.Д. Теорія економічного аналізу. Підручник, К.: КНТЕУ, 2006, - 411с.
6. Басовский Л.Е. Теория экономического анализа. М.: ИНФРА, 2001 – 222 с.
7. **Івахненко В.М. Курс економічного аналізу. Навч.-метод. посібник – К.: КНТЕУ, 2006 - 176 с.**
8. Житная И.П. и др. Теория экономического анализа. Уч. Пособие. Луганск, ВНУ им. В. Даля, 2004- 336 с.
9. **Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. К.: КНТЕУ, 2008 – 514 с.**
10. **Теория анализа хозяйственной деятельности. Учебник. Под. Ред. В.В. Осмоловского, Мн. – Новое знание, 2001, – 318с.**
11. Чечевицына Л.Н. Экономический анализ. Уч. пособие. Ростов на Д. Изд-во «Феникс», 2001, – 448 с.
12. Экономический анализ. Учебник для вузов. Под. Ред. Л.Т. Гиляровский, - М., ЮНИТИ-ДАНА, 2001, - 527 с.

Додаткові

13. **Барабаш Н.С. Аналіз господарської діяльності. За ред. Є.В. Мниха, К., КНТЕУ, 2005. – 395 с.**
14. Доля В.Т. Экономический анализ: теория и практические методики. – К.: Кондор, 2003, - 208 с.
15. Лазаришина І.Д. Економічний аналіз в Україні: історія, методологія, практика. – Рівне, НУВГП, 2005, - 369 с.
16. **Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – М., проспект, 2004, - 424 с.**
17. Іванова Н.Ю. Аналіз беззбитковості виробництва: теорія та практика: Навч. посібник – К.. Лібра, 2002, - 72 с.
18. **Савицька Т.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. – К., знання, 2004. – 654 с.**
19. **Економічний аналіз. Навч. посібник. За ред. акад. НАНУ Чумаченка М.Г., К КНТЕУ, 2003, - 556 с.**
20. Яцків Т.І. Теорія економічного аналізу. – Львів, світ, 1993. – 215 с.

Інтернет-ресурси

1. www.csr.ru – Центр стратегічного розвитку.
2. www.ebrd.com – Європейський банк реконструкції та розвитку.

3. www.gifa.ru – Гільдія інвестиційних та фінансових аналітиків.
 4. www.icps.kiev.ua – Міжнародний центр перспективних досліджень.
 5. www.ics.org.ua – Інститут конкурентного суспільства.
 6. www.invest.delovoy.com – Інвестиційний експерт.
 7. www.minfin.gov.ua – Міністерство фінансів України.
 8. www.mafica.ru – Багатомовний пошуковий каталог.
 9. www.rada.kiev.ua – Верховна Рада України.
 10. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет статистики.
 11. www.usfa.kiev.ua – Українське товариство фінансових аналітиків.
 12. www.fas.com.ua – Фінансовий аналітик-сервіс.
-

Відповідальний технічний редактор:
Цаплюк І.В.

Підп.до друку. 1.09.2011. Формат вид. 60x80¹/₁₆
Папір офсет. № 1. Офс. друк. Гарн. «ArialCyr»
Ум. друк. арк. 2,39. Обл.-вид. арк. 2,03.

03151, Україна, м.Київ, вул. Вінницька, 10
Телефон (044) 246-24-46; Тел/факс (044) 246-24-40
E-mail: nam@nam.kiev.ua
Інтернет: www.nam.kiev.ua